

Pöialpoiss.

Mitamas G. Sieslack'i juures trükitud ja wäljaantud.

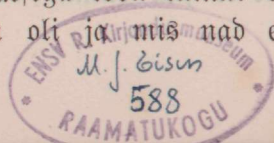
Pöialpoiss.

Panal ajal oli üks puuraiuja, kelle seitse poega olivad. Kõige wanem neist oli kümne, kõige noorem seitsme aastane. Puuraiuja oli waene mees ja sellepärast tegi temale seitsme lapse toitmine suurt muret, kellest keegi veel enesel isi leiba teenida ei jõudnud. Kõige wähem poeg oli nõrk ja tasane ja et ta wäha rääkis, pidasiwad ta wanemad teda lolliks, aga ometi oli tal enam mõistust kui kõigel kuuel wemmal ühte kokku. Ta oli wäikese kaswuga, mispärast teda pöialpoisiks nimetadi. Kõik süüid lükati majas pöialpoisi kaela; mis ta tegi, ei olnud iial õige.

Ünnetuseks tuli nälja-aasta ja häda oli nii suur, et wanemad nõuks wõtsiwad lastest lahti saada katsuda. Kui ühel õhtul lapsed juba magasiwad, ütles puuraiuja oma naesele: „Sa saad seda wäga hästi aru, et meie oma lapsi enam toita ei jõua; selle pärast wiime nad hoome metsa ja jätame sinna. Kui nad hagu korjavad, põgeneme meie salaja ära.“

Pöialpoiss oli kõik kuulnud, mis nad kõnelenud olivad, sest ta oli tasakeste woodist wälja tulnud ja tooli alla pugenenud. Nüüd läks ta jälle asemelle tagasi ja mõtles kõige õõ järele, mis nüüd tegema peab. Homiku tõusis ta wara ülesse, läks oja äärde ja pani sääl tasku wäiksid walgid kruusikiwa täis. Nüüd mindi metsa, aga pöialpoiss ei kõnelenud wendadelle sellest midagi, mis ta teadis. Mets oli paks ja pime, nenda et mitte kümne sammuga päälegi ei näinud. Puuraiuja raius puid ja laskis lapsi hagu wihku siduda. Kui lapsed nenda tööl olivad, läksiwad isa ja ema salaja ära kodu. Kui lapsed endid üksi nägivad, hakasiwad nad kõigest wäest nutma ja karjuma. Pöialpoiss aga naeris salaja, sest et ta wäga hästi kodu minna mõistis. Ta oli tulles kruusikiwikesi maha wisanud, mis ta oja äärest tasku oli pannud. Selle pärast ütles ta wendadelle: „Olge mureta, isa ja ema on meid küll siia maha jätanud, aga küll ma teid jälle kodu tagasi wiin.“ Nad kuulsiwad ta sõna ja ta wiis nad kodu. Siiski ei julgenud nad otsekohe tuppa minna, waid jäiwad ukse taha kuulama.

Kui puuraiuja oma naesega kodu tulnud oli, saatis mõisnik neile kümme rubla raha, mis ta neile wõlgu oli järele maksanud elu sees enam kätte saada ei lootnud.

See andis waestele inimestele uut elu, kell juba nälja surm suu ääres oli. Sedamaid saatis puurainja naese lihuniku juurde. Et nende kõhud väga tühjad olivad, keetis naene kolm korda nii palju liha kui kahel inimesel tarwis läheb. Kui nende kõhud täis olivad, ütles puurainja naene: „Ah, kus küll nüüd meie waesed lapsed peaksiwad olema? Kui see toit nende käes oleks, mis meist üle on jäänud! Võib olla, et hundid neid juba ära murdnud ja ära söönud on. Ah, oleksiwad meie lapsed ometi jälle kodu!“

Kui lapsed ukse taga neid sõnu kuulsiwad, hüütsiwad nad kõik ühest suust: „Siin me oleme! Siin me oleme!“ Ema jooksis neile vastu, hakkas nende ümbert finni ja ütles: „Sumal olgu kiidetud ja tänatud, et te jälle kodu olete. Küll te aga nüüd ka wäsinud ja küll teie kõhud ka tühjad wõiwad olla! Sina, Peeter, oled üsna sopane; tule siia, ma tahan sind puhtaks teha!“ Peeter oli kõige wanem poeg ja emal kõige kallim, sest et tal punased juuksed olivad nagu emal enesel. Lapsed istusiwad nüüd laua äärde, söiwad suure isuga ja kõnelesiwad, kui suures kartuses nad metsas olla olnud. Wanemad olivad selle üle üsna rõõmsad, et lapsed jälle kodu olivad. See rõõm kestis nenda kaua kuni wiimane kopik otja oli saanud. Nüüd olivad wanemad nendafama suures hädas nagu enne ja wõtsiwad uueste nõuks lastest lahti saada katsuda. Et lapsed enam tagasi ei tuleks, tahtsiwad nad neid weel kaugemalle metsa wiia kui esimese korra. Ometi ei wõinud nad seda asja nii salaja talitada, et põialpoisest sest aru ei oleks saanud. Ta tahtis ennast nendafama nagu esimese korra jälle kawalusega lõksust päästa, aga ehk ta kül homiku wara üles tõusnud oli ja nõuks wõttis ojast kiwa minna tooma, ei saanud ta ometi tuast wälja, sest üks oli lukus. Nüüd oli hää nõu kallis. Kui aga ema temale tüki leiba andis, tuli tal korraga meelde, et ta kiwikeste asemel leiba raasufesi maha riputada wõis. Selle tarwis pistis ta leiba tüki tasku. Isa ja ema wiisiwad lapsed kõige paksemasse ja pimedamasse metsa ja jätsiwad nad sinna maha. Põialpoisest ei pannud sest suuremat tähelegi, sest ta lootis leiba raasufestest teed üles leida, aga õnnetuseks olivad linnud leiba raasufesed ära söönud ja ta ei leidnud midagi enam. Nüüd olivad nad suures mures, sest nad olivad paksumetsas täieste efsinud. Jlm läks pimedaks, tuul ulgus puude latwades ja lastele tuli suur hirm pääle. Igast külgest kuulsiwad nad huntide ulgumist ja nad kartsiwad igal filmapilgul, et hundid nende kallale tulewad. Pääle selle hakkas kangeste wihma sadama, mis neid läbi ja läbi märjaks tegi; igal filmapilgul komistasiwad nad ja kukusiwad soppa sisse maha. Põialpoisest ronis wiimaks puu otja waatama, kas kuskil elumaja näha ei ole. Kui ta igasse külge waatas, nägi tal kangel tuld läikiwat. Ta tuli puu otjast maha, aga all ei näinud ta enam midagi ja see tegi teda uueste kurwaks. Siiski läks ta wendadega sinna poole, kus ta tuld näinud oli; nad saiwad metfast wälja ja jõutsiwad ühe maja juurde, kust tuli paistis. Tasakeste koputasiwad nad ukse pihta. Pea tuli üks naene wälja ja küsis, mis nad tahta. Põialpoisest wastas temale: „Meie oleme waesed lapsed, kes metsas ära efsinud ja palume Sumala pärast öömaja!“ Kui naene aga seitse waest last nägi, hakkas ta nutma ja ütles: „Oh armas Sumal, kuidas teeb see mulle haledat meelt, et te siia tulnud olete! See on kangelase ja inimesesööja maja!“

„Ah,“ vastas põialpoiss, kes kõigest kehast värises, „mis peame meie nüüd tegema? Kui meie metsa jääme, söövad meid hundid ära, see on selge. Võib olla, et kangelane meie päale armu heidab, kui teie teda paluda aitate.“

Kangelase naene lootis neid teise hommikuni varjul hoida võivat ja laskis neid tuppä. Nad sojutasivad endid suure tule ääres, kus kangelasele terve lammas õhtusöögiks küpsetadi. Waewalt olivad nad natuke sooja saanud, kui nad kolm korda waljuste wärawa pihta kuulsiwad löödawat; see oli kangelane, kes koju tuli. Kärmeeste pani naene lapsed woodi alla varjule ja tegi siis ukse lahti. Walju häälega küsis kangelane: „On õhtusöök walmis ja wiin tuppä toodud?“ Selle päale istus ta lauda ja sõi terve lammas ära, mis weel pool werine oli. Nüüd nuusutas ta tuas ja ütles: „Ma tunnen inimese liha haifu!“ — „Tühi jutt,“ vastas naene, „see on wafika hais, keda ma natukese aja eest ära tapnud olen.“ — „Ma tunnen inimese liha haifu,“ ütles kangelane uueste ja waatas tagedalt naese päale. Selle päale tõusis ta laua äärest püsti ja läks otsekohse woodi äärde. „Kas sa näed, et mul õigus on! See on suutäis, mis üsna õigel ajal tuleb, sest ma olen kolm kangelast eneselle wõeraks palunud.“ Seda üteldes tõmmas ta lapsed üks teise järele woodi alt wälja. Nad heitsiwad ta jalgade ette põlwele maha ja palusiwad, et ta neid elusse jätaks, aga kangelane oli kowiise südamega, kes neid juba filmadega alla neelas. Ta ütles külmalt naesele, et ta neist lihaleent keeta tahab laska, wõttis luifu kätte ja hakkas nuga terawaks tegema. Kui ta ühe poisi küljest finni hakkas, ütles naene temale: „Mis sa neid täna õhtu tapad? Hoome homiku on jo aega ka weel küll.“ — „Ole wait, naene,“ kostis kangelane, „seda parem maitseb toit!“ — „Aga sul on jo praegu liha küll: üks wafikas, kaks lammas ja pool siga!“ — Sul on õigus, anna neile hää õhtusööki, et nad mitte lahjaks ei läheks ja pane neid siis woodi magama.“

Selle üle rõõmustas enmast hää naene ja andis lastele rohkeste süüa, aga neil ei tahtnud toit maitseada, sest nad wärisewad hirmu pärast. Kangelane istus uueste lauda ja hakkas edasi jooma. Rõõmu pärast sõi ta tosin pudelisi rohkem tühjaks kui muidu, mispärast ta joobnuks jäi ja woodisse heitma pidi.

Kangelasel oli seitse tüdart, kes niisama wanad olivad kui seitse wenda. Nad olivad näu poolest inetumad ja magasiwad kõik seitse suures woodis koos, kus igal ühel kuld kroon pääs oli. Seesamas tuas oli weel teine niisama suur woodi, kuhu kangelase naene põialpoisi oma wendadega magama pannud oli. Süda õõ ajal tõusis põialpoiss, kes kõik hoolega tähele pannud oli, asemelt ülesse, läks tasakeste tüdrukute woodi äärde, wõttis nende kroonid pääst ära ja pani wendade mütsid asemelle. Kroonid aga pani ta wendade ja oma päha, et kangelane neid oma tüdarteks peaks, kui ta ehk õõse kahjatsema peaks, et ta wõdraid lapsi elusse jätanud.

Nenda sündis ka; süda õõse tõusis kangelane ülesse, wõttis suure nua kätte ja tuli tuppä. Ta katkus pimedas käpuga ja leidis woodi, kus seitse wenda olivad. Päale põialpoisi magasiwad kõik. Suur hirm tuli põialpoisi päale, kui ta kangelast oma pääd käega tundis katsumat. Kui kangelane kuld krooni leidis, ümises ta habemesse: „Peaegu oleks ma õige kena tegu teinud; ma saan nüüd aru küll, et ma õhtu natuke palju joonud olen.“ Selle päle lääks ta tüdrukute woodi äärde,

katjus neid ja ütles: „Jah, need nad on, neil on mütsid pääs.“ Seda üteldes löikas ta tüdrukute pääd otfast ära ja heitis siis jälle woodisse. Kui põialpois see magawat kuulis, äratas ta wennad üles, käskis neid endid riidesse panna ja siis enese järele tulla. Nad läksiwad aknast wälja aida ja hüppasiwad üle müüri. Siis jooksiwad nad õõ otja hirmuga edasi, ilma et teadnud oleksiwad kuhu.

Kui kangelane üles ärkas, ütles ta naesele: „Mine kamrisse ja talita poisid ära.“

Raene arwas, et ta poisja riidesse pidi panema. Suur oli ta ehmatus, kui ta kamrisse astudes seitse tüdart were sees maas nägi olemat ja ta minestas ära. Kui naist tagasi ei tulnud, läks kangelane isi kamrisse vaatama. Sisseastudes ehmatas ta ka isi wäga ära ja hüüdis: „Seda peawad wäikesed kelmid oma eluga maksma!“ Selle päale kallask ta naesele pange täie wet kaela, mis läbi selle meel ja mõistus jälle tagasi tuli. „Ruttu!“ ütles ta naesele, „too mu seitseme penikoorma saapad siia!“ Wihaga jooksis ta paremale ja pahemale poole, kunni ta wiimaks laste tee päale jõudis. Lapsed oliwad weel waewalt sada sammu wanemate majast kaugel, kui nad kangelast nägiwad, kes seitseme penikoorma saabastega üle mägede ja orgude astus. Põialpois läks wendadega suure kalju prau wahel warjule ja waatas säält salaja kangelast. Kangelane, kes pikast teest wäsinud oli, sest seitseme penikoorma saapad on wäga raskest, tahtis puhata ja istus selle kalju otja maha, selle prau wahel lapsed warjul oliwad. Seda nähes ütles põialpois wendadelle, kes suure hirmu sees oliwad. „Katsuge, et teie nüüd koju põgeneda wõite.“ Seda ei lastnud wennad enestelle kaks korda ütelda. Põialpois isi aga läks kangelase juurde, tõmmas seitseme penikoorma saapad jalast ära ja pani neid oma jalga. Need saapad oliwad nõiutud, kõlbasiwad iga ühe jalga ja läksiwad, nenda kudas tarwis, suuremaks ja wähemaks. Kui põialpois mõne sammu käinud oli, jõudis ta kangelase maja juurde, kus ta selle naese leidis, kes oma laste pärast libedaste nuttis. „Teie mees on suures hädas,“ ütles põialpois naesele, sest mõrtsukad on teda wangi wõtnud ja ähwardawad teda ära tappa, kui ta neile mitte kõi oma kulda ja hõbedat ei anna. Kui nad tal oda wastu rindu hoitsiwad, saatis ta mind siia seda teile tääda andma. Et rutt taga on, andis ta mulle oma seitseme penikoorma saapad, mis teil ka määrgiks on, et ta mind tõeste siia saatnud.“ Raene oli wäga ehmatanud ja andis kõi oma kulla ja hõbeda põialpoisi kätte, sest et kangelane, ehk ta küll inimese liha söi, muidu üsna häa mees oli. Kui põialpois suure warandusega koju läks, wõtsiwad wanemad teda wäga rõõmsaste wastu.

Kuningas sai sest imelikust loost kuulda ja lastis põialpoisi enese juurde kutsuda, sest ta tahtis oma sõjawäe üle tääduft saada, mis kase tuhande wersta kaugusel sõjas oli. Põialpois läks päale lõunafööki teele ja oli õhtu aegsaste tagasi. Ta tõi kuningalle sõnumit, et sõjawägi waenlaste päale suurt wõitu oli saanud. Tänu palgaks tõstis kuningas teda tema suguga mõisniku seisusesse. Wana puuraiuja elas sest saadik oma naesega ja lastega wäga hästi ja rõõmsaste.

